

Alle kirtler skal passe en gris

Flemming Thorup, SEGES Innovation

SOSEMINAR, Fredericia. Den 14. marts 2023

Resultater fra tre afprøvninger

1. Giv soen 14 grise, selv om der manglede et par grise ved sidste fravænning
2. Det er værre at være "for lille" end at være den mindste gris i kuldet
3. Selv om en gylt er mindsteamme, så vil den malke normalt i næste kuld

Vurdering af funktionelle mælkekirtler

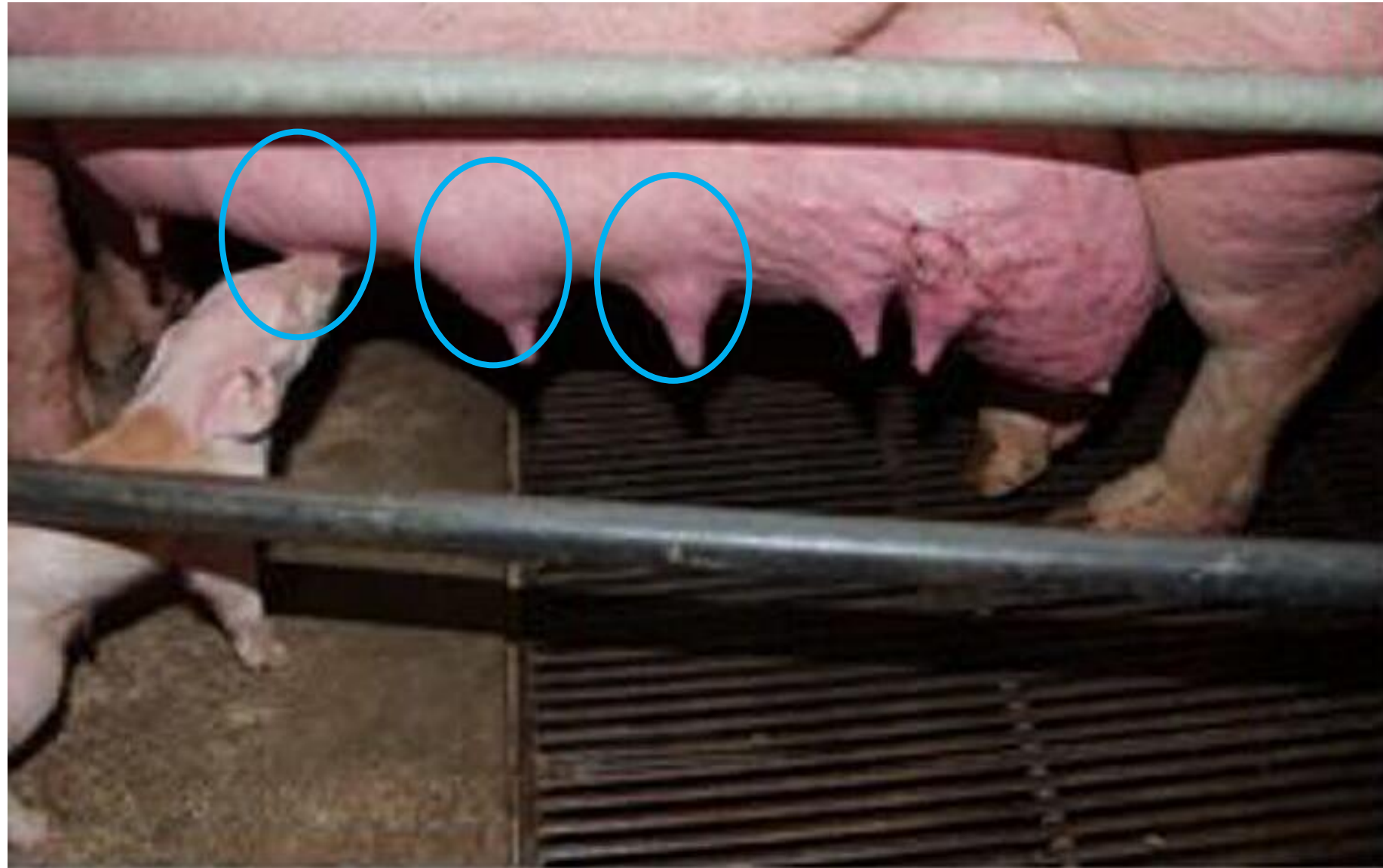
Mærk efter, så er du sikker

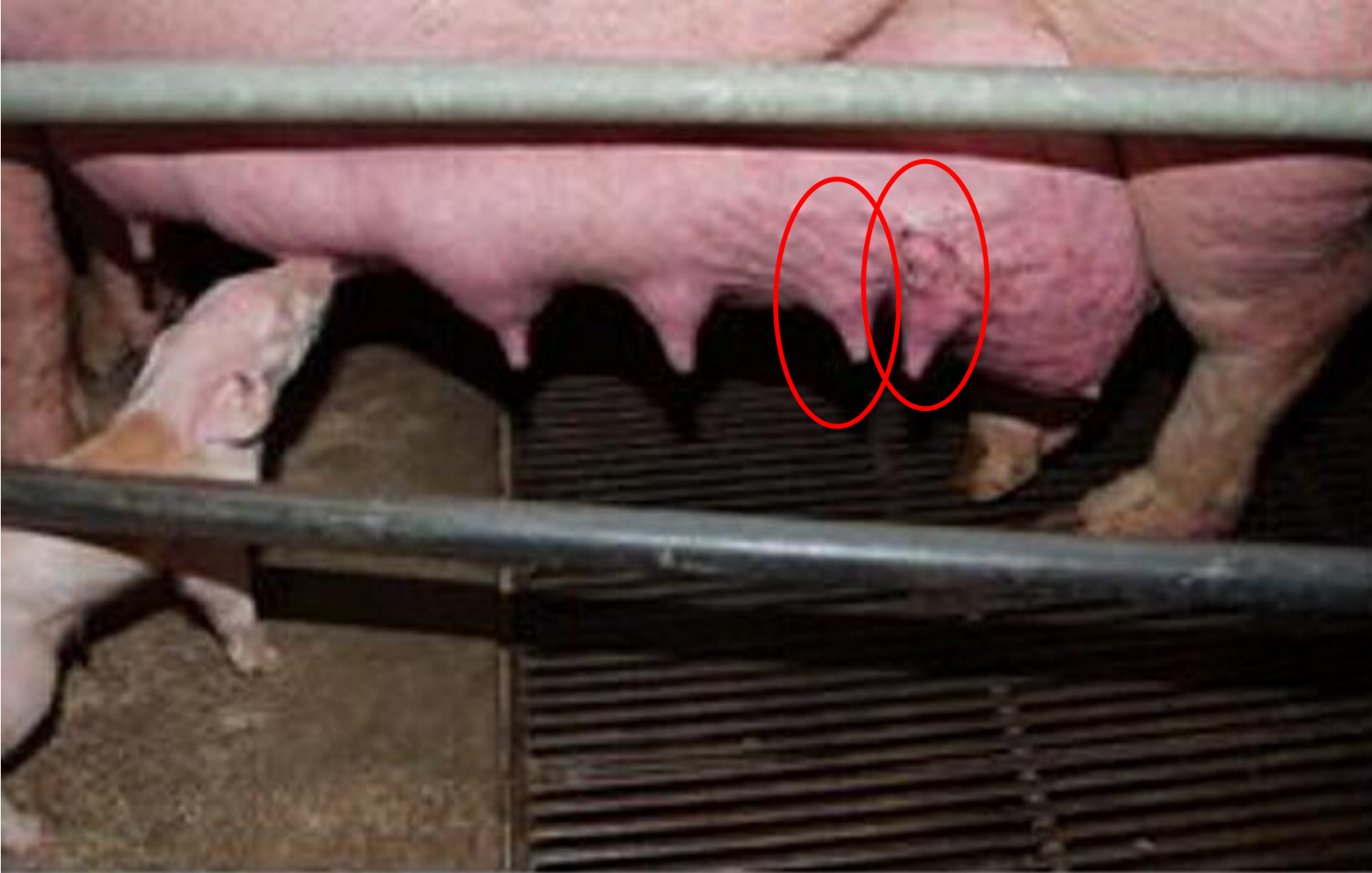
Lille produktiv kirtel. Vævet er fyldigt og ensartet. Patten er ren

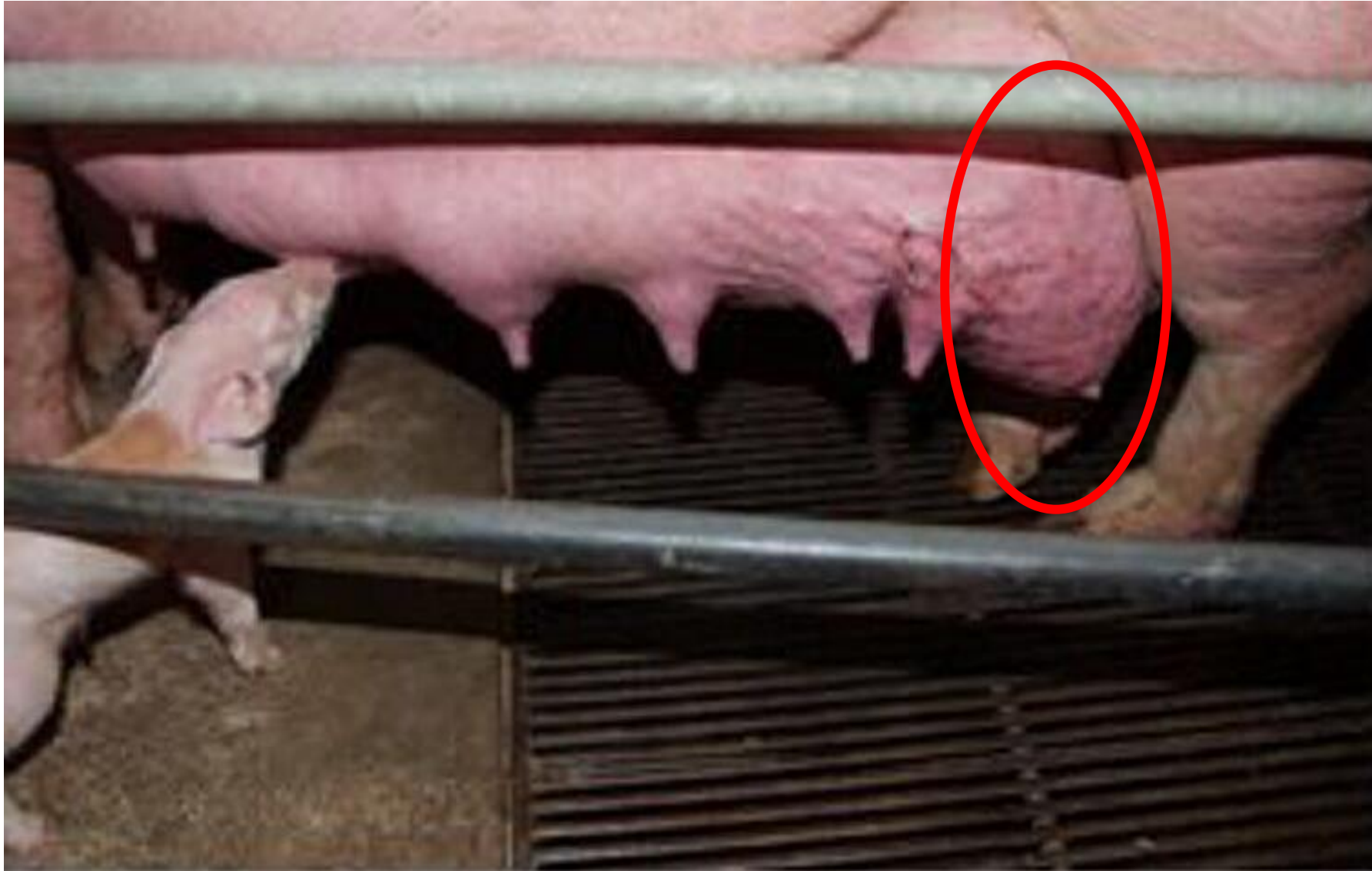
Normal størrelse kirtel. Fyldigt væv og patten er ren

Tørre kirtler. Vævet mangler eller vævet er hårdt. Patten er rynket eller beskidt. Der kan godt komme mælk ud af patten!

Stor tør kirtel. Vævet er knudret. Patten er beskidt eller rynket.

Gylten skal mindst have 14 mælkekirtler

Det bedste er at tælle patter på so-grisen ved fravænning

Hængende gris
Patterne "forsvinder".

Grisen ligger på ryggen
Patterne er lette at se

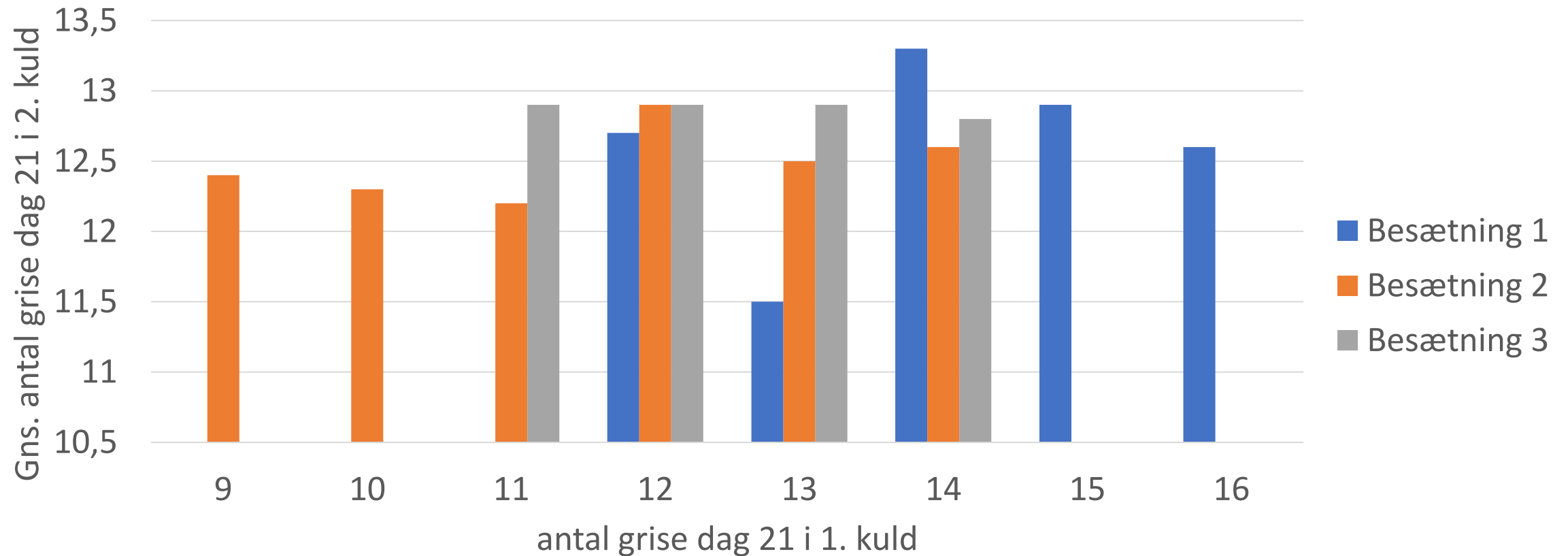
1. afprøvning. Udviklingen af soens yver fra 1. til 4. kuld

- 3 besætninger
- Der er ca. 130 gylte med i hver besætning
- Gyltene følges fra 1. til 4. kuld
  - En besætning har fravænnnet 2. kuld. De lagde 15-16 grise til gyltene.
  - To besætninger har fravænnnet 3. kuld. De lagde 14 grise til gyltene.
  - Besætningerne har forsøgt sig med flere grise i kuldet i de følgende kuld
- **Data for antal grise og antal kirtler dag 21**

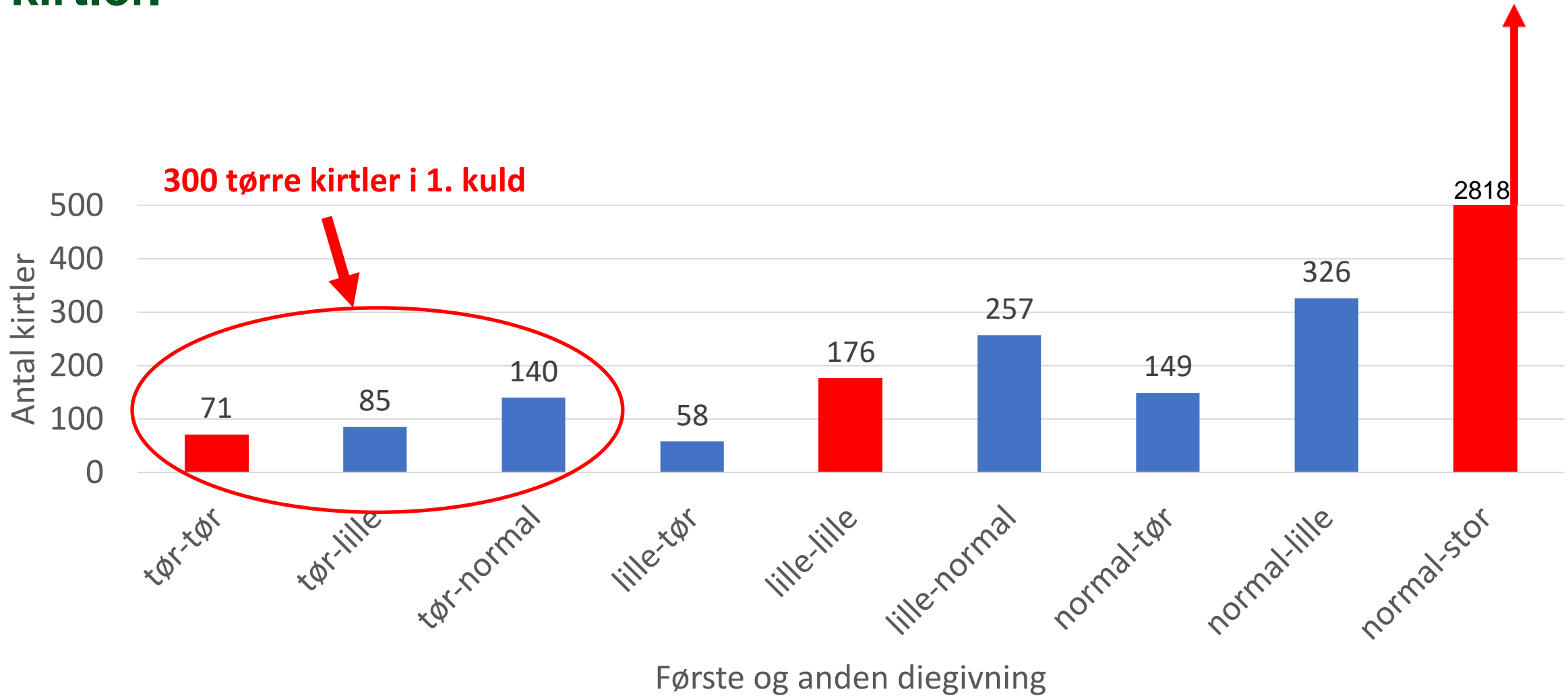

Sammenhæng mellem antal passede grise dag 21 i 1. og 2. kuld

Besætning 1, 2 og 3. Mindst 5 kuld pr. søjle.

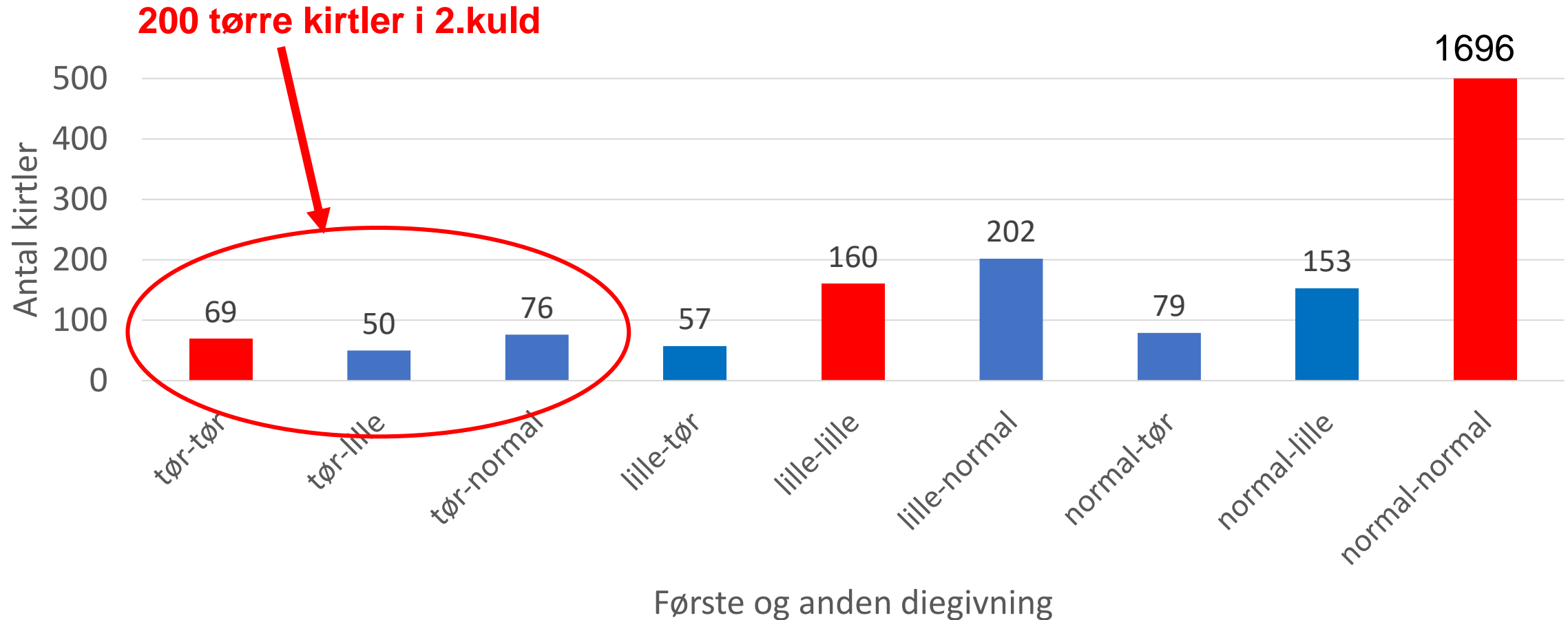
Status for den enkelte kirtel på diedag 21 i 1. og 2. kuld. 4080 kirtler.

Der er 7,3 % tørre kirtler dag 21 i 1. kuld

Der er 7,7 % tørre kirtler dag 21 i 2. kuld

Kirtlens status på diedag 21. 2. og 3. kuld. 2542 kirtler

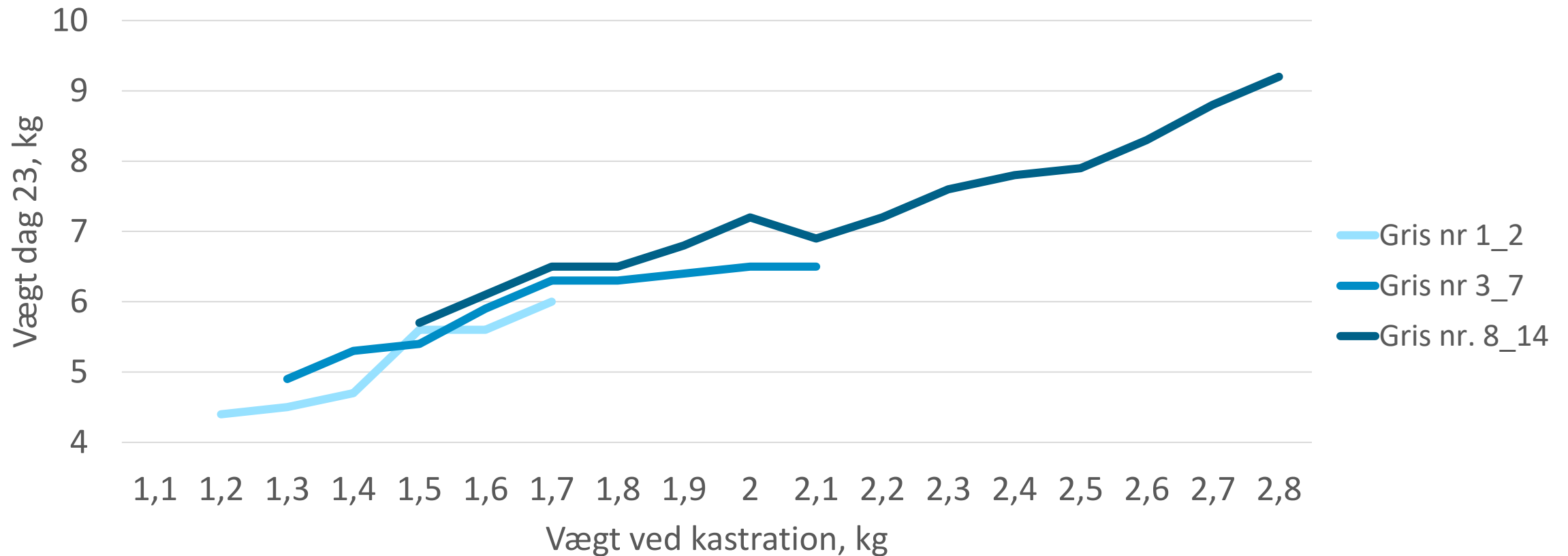
Der er 7,3 % tørre kirtler dag 21 i 1. kuld
Der er 7,7 % tørre kirtler på dag 21 i 2. kuld.
Der er 8 % tørre kirtler på dag 21 i 3. kuld

2. afprøvning

Er det altid de mindste grise i kuldet som dør eller flyttes bort?

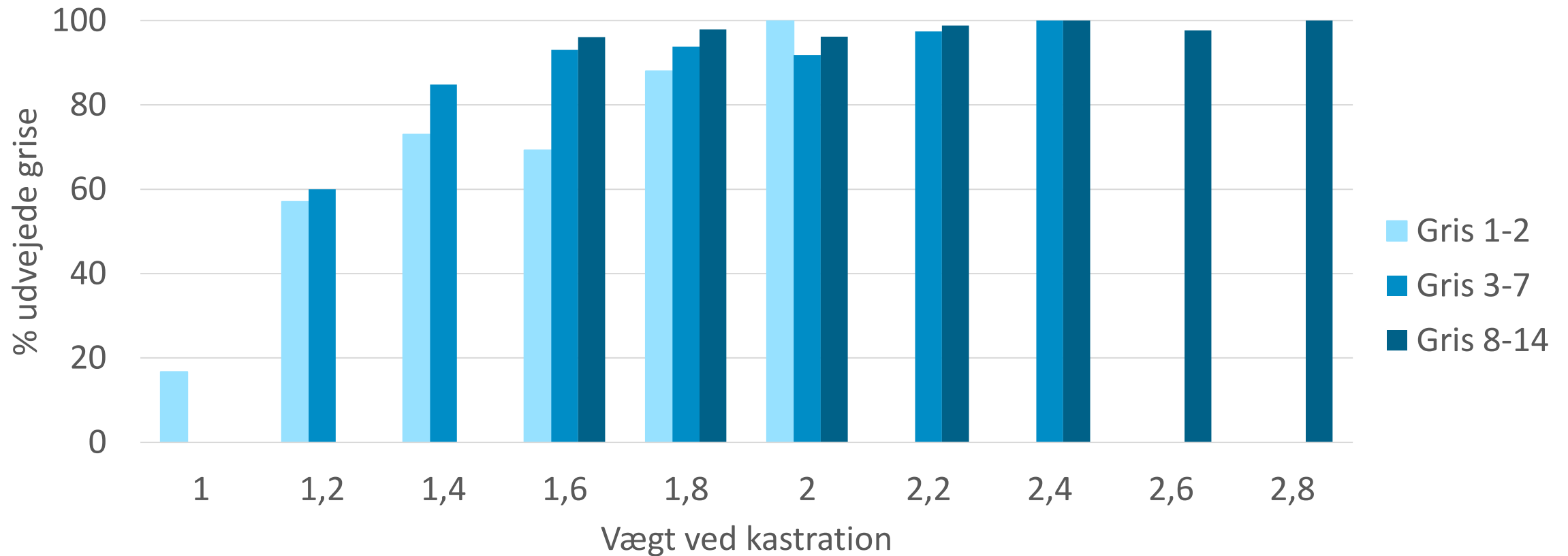
- 107 kuld med 14 grise blev vejet ved kastration dag 3-4
- Grisene blev grupperet som "de to mindste grise", "gris nr. 3-7", "de største 7 grise"
- Grisene blev vejet ud på diedag 23

- Risikoen for at mangle på dag 23 skyldes både grisens konkrete vægt og dens vægt i forhold til kuldet

- Tilvæksten påvirkes af grisens konkrete vægt
- Tilvæksten påvirkes IKKE af grisens vægt i forhold til kuldet

Vægt ved kastration og dag 23 for små, mellem og store grise.

Meddelelse 1269

Grisen var stadig i kuldet på dag 23. I forhold til vægt og relativ vægt i kuldet ved kastration

Meddelelse 1269

3. Afprøvning. Hvad sker der med mælkeydelsen, når gylten er mindsteamme?

Trine Friis Pedersen

- Gruppe 1. Gylten er mindsteamme. Passer grise under 1 kg ved kuldudjævning
- Gruppe 2. Gylten passer grise, som vejer over 1 kg ved kuldudjævning

- Tilsætning af grise indtil dag 4 efter faring, så der er mange grise i kuldet
- Antal grise og kuldvægt dag 4
- Antal grise og kuldvægt dag 21

- **I det næste kuld passer alle søer normale grise**
- Antal grise og kuldvægt dag 4
- **Antal grise og kuldvægt dag 21**

Hvad sker der med mælkeydelsen, når gylten passer små pattegrise? Gyltekuldet

Gruppe	Gylten er mindsteamme	Gylten passer normale grise
Antal kuld	121	106
Antal grise diedag 4	14,1	14,0
Grisenes vægt diedag 4, gns. kg	1,4	1,9
Antal grise dag 21	13,7	13,7
Grisenes vægt dag 21, gns. kg	4,6	5,5

Hvad sker der med mælkeydelsen, når gylten passer små pattegrise?

Andet kuld

Gruppe	Gylten var mindsteamme	Gylten passede normale grise
Antal kuld	121	106
Antal grise diedag 4	13,9	14,0
Grisenes vægt diedag 4, gns. kg	1,87	1,82
Antal grise dag 21	13,4	13,5
Grisenes vægt dag 21, gns. kg	5,7	5,6

Konklusion

- Søer fravænner tit færre grise, end de har funktionelle kirtler
- Regn med at 8 % af kirtlerne er tørre dag 21. Kun $\frac{1}{4}$ af disse kirtler er tørre igen i næste diegivning
- Læg 14 grise til soen ved kuldudjævning. Soen fravænner lige mange grise i et kuld, uanset om soen fravænnede 12, 13 eller 14 grise i den forrige diegivning
- En (for) lille gris overlever dårligt i kuldet
- Den mindste gris i kuldet overlever lidt dårligere end resten af kuldet
- Grisens reelle størrelse har stor betydning for tilvæksten
- Grisens størrelse i kuldet betyder ikke noget for tilvæksten
- Gylte som er mindsteammer og gylte som passer pæne grise, har samme mælkeproduktion i den følgende diegivning

